

ABSTRAKT

V rigorozní práci jsem se zabývala institutem koncentrace řízení a zjednodušenými – rozkazními řízeními, bez které (kterých) si moderní civilní nalézací řízení již neumíme představit, ale též jejími (jejich) limity. Od nepaměti je zde požadavek na spravedlivé rozhodování soudů, tj. rozhodování nejlépe po co nejpečlivěji zjištěném skutkovém stavu dané kauzy, které je však mnohdy časově náročné, a které stojí proti požadavku na rychlost řízení, tedy konečného vyřešení dané kauzy. Jde tedy o stanovení okamžiku, do kdy v řízení lze nové skutečnosti uvádět a navrhopvat důkazy k jejich prokázání. Současná právní úprava koncentrace řízení je striktně založena na principu legální koncentrace řízení, soudcovskou koncentraci řízení de lege lata naše úprava nezná, byť justice si prostor pro ni našla, resp. ji, ač zákonodárcem nezamýšlenou, právě tak vyložila, kdy soud buď opomene účastníky řádně poučit, nebo jednoduše do vyhlášení rozsudku neskončí první jednání (přípravné jednání) ve věci. Zákonnou koncentraci řízení má vyvažovat poučovací povinnost soudu, a to nejen o vlastní koncentraci řízení, ale též o neúplné apelaci odvolacího řízení.

Zakotvením zákonné koncentrace řízení chtěl zákonodárce zajistit stejný formální přístup soudů k účastníkům řízení, a zajistit tak jejich rovnost v řízení, ale fakticky i právě díky přísně formálně dodržené zákonné koncentraci řízení může být založena jejich faktická nerovnost, neboť zákonná úprava nezohledňuje zastoupení účastníka profesionálem, větší či menší (ne)znalost hmotného a tím spíše procesního práva laiky. Je proto otázkou, zda by vhodnějším řešením nebylo právě zavedení soudcovské koncentrace řízení, kdy jen soudce může posoudit, zda právě na danou kauzu a účastníky dané kauzy je tento institut vhodný, kdy jen soudce posoudí okamžik, kdy ve věci již může rozhodnout, pro rozhodnutí bylo dostatečně tvrzeno i prokázáno a kdy tomu tak není.

Dále jsem se v rigorozní práci zabývala jednotlivými druhy platebních rozkazů, snažila jsem se o popsání rozdílů mezi nimi a procesními podmínkami, které musí být dodrženy při jejich vydání. Lze říci, že momentálně zde máme dvě hlavní koncepce rozkazního řízení, tj. německou, resp. reprezentovanou Evropským platebním rozkazem, kdy platební rozkaz je vydán jen na základě tvrzení žalobce a rozkazní řízení není integrální součástí nalézacího civilního řízení a národní (českou) koncepci, kdy platební rozkaz je vydáván po předběžném přezkumu a osvědčení tvrzení v návrhu, přičemž rozkazní řízení je integrální součástí nalézacího civilního řízení, které po eventuálním podání odporu, případně po zrušení nedoručeného platebního rozkazu dále pokračuje bez dalšího úkonu žalobce.

V práci jsem upozornila na úskalí úpravy rozkazního řízení o.s.ř., který soudu umožňuje toliko platební rozkaz vydat či nevydat, s výjimkou náhrady nákladů řízení žalobci, nelze do návrhu jakkoliv zasahovat, což mnohdy v praxi vede k tomu, že je vydáván platební rozkaz včetně položek, na které žalobce dle hmotného práva nemá nárok (např. vydání platebního rozkazu včetně smluvní pokuty, která však nebyla platně sjednána, neboť za vznikem kauzy byla adhezní smlouvy), případně nepřiměřeně vysoké úroky. Je proto otázkou, zda se budoucí procesní úprava rozkazního řízení vydá tzv. německou cestou, či dojde ke změně naší úpravy např. výslovným stanovením nevydávání platebních rozkazů se spornými, byť mnohdy marginálními, částkami, případně zda nestanovit vázanost soudu návrhem toliko jde-li o jistinu a zákonné příslušenství, byť si jsem vědoma toho, že dispozice se sporem je v rukou účastníků.

Jen okrajově jsem se pak zabývala návrhem budoucí úpravy civilního řízení, byť jsem doufala, že práce na novém občanském soudním řízení budou postupovat rychleji, kdy již téměř sedm let postupujeme podle nové hmotné úpravy (zejm. zákonem č. 89/2012 Sb.) ale procesní úprava je stále provedena zákonem č. 99/1963 Sb. (samozřejmě s novelizacemi) a ne příliš zdařilým zákonem č. 292/2013 Sb.

Klíčová slova

koncentrace řízení, neúplná apelace, platební rozkaz